

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA.

Redakcja i Administracja:
Rynek Kościuszki № 9, telefon № 10-06.
Telefony Redakcji: dzienny — 10-06.
nocy — 4-04.

Konto w P. K. O. 66999.
Filie: w Łomży, Wołkowysku,
Grodnie i Suwałkach.

Redaktor Naczelny przyjmuje od godz. 14-15;
telefon 26 10-06 dodatkowy.
Administracja czynna od godziny 9-15 od 17-20.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Rząd i Sejm

Zwołana na piątek, dnia 23 b. m., na żądanie stronnictw opozycyjnych, nadzwyczajna sesja Sejmu została — jak już podaliśmy w numerze wczorajszym — zarządzaniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, kontrasygowanem przez premiera Sławka — odroczenia na dni 30.

Posiedzenie Sejmu było zwołane na godzinę 12 w południe. O godzinie 11 przybył do Sejmu szef gabinetu prezesa Rady ministrów, pan Schaezel, i doręczył marszałkowi Daszyńskiemu zarządzenie p. Prezydenta. Sesja Sejmu nie mogła zatem być otwarta.

Odroczenie Sejmu wywołało w kołach politycznych duże wrażenie. Premier Sławek uzasadnił je obszerną deklaracją, którą podajemy poniżej, rozesłaną do prasy przez jedną z agencji prasowych.

Oświadczenie premiera Sławka.

„Gdy Pan Prezydent Rzeczypospolitej zapytał mnie o opinię w sprawie sesji nadzwyczajnej Sejmu i Senatu, których zwołania żądała 1/3 posłów sejmowych, pozwoliłem sobie przedstawić pogląd następujący:

1) Żądanie zwołania obu izb ustawodawczych na sesję nadzwyczajną jedynie przez posłów sejmowych nie jest konstytucyjnie uzasadnione. Zwołanie Senatu mogłoby tylko wtedy być obowiązujące, gdyby zostało zgłoszone — jak to miało miejsce we wrześniu 1927 r. — przez 1/3 ustawowej liczby senatorów. Wobec tego zaproponowałem Panu Prezydentowi zwołanie na sesję nadzwyczajną tylko Sejmu, a nie zwoływanie Senatu.

2) Treść petycji, żądającej zwołania sesji nadzwyczajnej oraz późniejszej enuncjacji stronnictw, z tą sesją związane, zarówno, jak i sam fakt, że zwołania sesji domagali się jedynie posłowie Sejmu, wskazywały, iż niema żadnych szans na to, aby prace sejmowe mogły obecnie być rzeczowe. Z tych więc względów przedstawiłem Panu Prezydentowi wniosek odroczenia sesji.

Obecna sytuacja polityczna na terenie sejmowym nie daje możliwości rzeczowej pracy Rządu z Sejmem nad zagadnieniami, które narzucają nam potrzeby państwowe, a przedewszystkiem walka ze skutkami kryzysu gospodarczego.

A jak do tych zagadnień może ustosunkować się Sejm, niech zilustruje przykład następujący:

Kiedy w marcu roku bież. bezrobocie dawało się najdotkliwiej odczuć masom robotniczym, wówczas klub P.P.S. C.K.W. doprowadził wspólnie ze stronnictwem narodowym i partjami ludowymi do obalenia rządu prof.

Bartla, borykającego się z konsekwencjami kryzysu. Obalono wówczas rząd nie z powodu różnicy poglądów na program walki z kryzysem. Motywem była wyłącznie walka z ministrem Prystorem o stan posiadania P.P.S. C.K.W. w kasach chorych.

Obecnie, kiedy światowy kryzys gospodarczy, który jako ciężka rzeczywistość odbija się i na naszym życiu, wymaga rzeczowej i pozytywnej pracy, to właśnie to położenie gospodarcze stało się zasadniczym tematem politycznej gry opozycji.

Wszystkie stronnictwa opozycyjne mają usta pełne lamentu nad kryzysem. Z biedy ludzkiej zrobiły sobie hasło dla demagogii partyjnej.

Nie nie w tych grach leży istota rzeczy. Tkwi ona w czym innym. Tkwi ona w liczeniu na to, że społeczeństwo łatwo zapomni niedawną jeszcze przeszłość. Tymczasem wystarczy sięgnąć pamięcią w niedaleką tylko przeszłość, lata 1925-26, aby sobie uprzytomnić, jaką była rola tych samych czynników, które dziś bledają nad rzekomo katastrofalną sytuacją państwa. Trzeba sobie przypomnieć, jaki był istotny stan gospodarki państwa wtedy, gdy one miały władzę w rękach. Mimowoli przychodzi na myśl refleksja, jaki byłby przebieg obecnego kryzysu, gdybyśmy go mieli przeżywać w warunkach przedmających, bez zrównoważonego budżetu, bez stabilizowanej waluty.

Dopiero fundamenty, założone przez rządy pomajowe u podstaw naszego życia gospodarczego wytrzymują ognia próbę.

Znamiennym jest również fakt pierwszorzędnej wagi dla szerokiej mas obywateli, że, mimo ciężkiej konjunktury i dużego bezrobocia placce robotnicze i pracownice nie uległy nigdzie zmniejszeniu.

Życie gospodarcze oscyluje stale między dobremi i złymi konjunkturami. Objąłem obowiązki szefa rządu w złej konjunkturze. To też więcej, niż normalnie, wysiłków codziennej pracy poświęcać musi obecny rząd, aby z skutku tej konjunktury ograniczyć do minimum. Więcej, niż w każdym innym okresie musi baczyć na to, aby

Przyjazd p. Prezydenta Rzeczypospolitej do woj. białostockiego — odroczone

Pan Prezydent Rzeczypospolitej dnia 10 czerwca do województwa białostockiego nie przyjedzie.

W czwartek, dnia 22 maja, P. Prezydent przyjął na audjencji pana wojewodę Kirsta i oświadczył, że w oznaczonym terminie nie przyjedzie. Termin przyjazdu do województwa białostockiego P. Prezydent wyznaczy później w porozumieniu z panem wojewodą Kirstam.

Marszałek Piłsudski Obywatel honorowym m. GRODNA

W środę, dnia 21 b.m. wieczorem, odbyło się w Grodnie nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej o nadaniu honorowego obywatelstwa m. Grodna Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu.

Wśród podniosłego nastroju i licznie zapelnionej sali przedstawicielami miejscowych organizacji i stowarzyszeń, p. prezydent Rządca zagał zebranie okolicznościowym przemówieniem i przedłożył Radzie Miejskiej wniosek.

Wniosek ten został przyjęty przez aklamację przez wszystkich obecnych na sali panów radnych.

Po przyjęciu wniosku nastąpiła żywiołowa manifestacja na cześć Wskrziesiciela Polski i Ukochanego Wodza, Komendanta Piłsudskiego, poczem zainicjowano pieśń „My, pierwsza Brygada”. Dla licznie zebranych na sali legionistów był to moment wzruszający i nasuwający zarazem wiele refleksji.

Sukces delegatki polskiej NA KONGRESIE WŁASNOŚCI MIEJSKIEJ

Madryt, 24.5 (PAT.). Po kilkudniowych obradach komisyjnych odbyło się ostatnie w Madrycie zebranie plenarne delegatów na międzynarodowy kongres własności miejskiej, w celu przeprowadzenia dyskusji nad zgłoszonymi przez komisję

wnioskami. Największe zainteresowanie i największą dyskusję wywołał referat p. Pepiowskiej, delegatki polskiej, o metodach zażegnania kryzysu mieszkaniowego w poszczególnych krajach.

gra polityczna przeciwników sejmowych, zapoznając istotne interesy gospodarcze państwa, nie hamowała rozpoczynającej się już powoli poprawy.

Takie były moje motywy wniosku o odroczenie sesji”.

Protesty opozycji.

Natychmiast po ogłoszeniu przez marszałka Sejmu zarządzenia P. Prezydenta, stronnictwa opozycyjne odbyły naradę.

Stronnictwa centrowe i lewicowe wydały wspólny komunikat, osobny komunikat wydało stronnictwo narodowe. Oba komunikaty widzą w odroczeniu sesji uniemożliwienie walki z kryzysem gospodarczym i naruszenie konstytucji.

Zwróciło uwagę w komunikacie

stronnictw centrowo-lewicowych zdanie, że za odroczenie sesji odpowiedzialność ponosi P. Prezydent Rzeczypospolitej. Zdanie to mogło być podyktowane tylko zaciekłością partyjną albo ma na celu podburzenie opinii publicznej przeciwko P. Prezydentowi, bo autorowie komunikatu powinni wiedzieć, że P. Prezydent Rzeczypospolitej za swoje zarządzenie nie jest przed nikim odpowiedzialny. Konstytucyjna odpowiedzialność spada za nie na kontrasygnującego ministra.

Moskwa, 24.5. (PAT.). Wiadomość o odroczeniu sesji nadzwyczajnej Sejmu Polskiego padła cała prasa moskiewska bez żadnych komentarzy.

DZWIĘKOWE KINO
„APOLLO“
Początek o g. 8.20, 8.20, 10.20

Najnowsza zdobycz kinematografii

Film dźwiękowy w naturalnych kolorach

Od miesięcy wielka sensacja Ameryki i stolic Europy

TRUBADURZY NEW-JORKU

(BROADWAY MELODY)

pierwszy prawdziwy stu procentowy mówiono-śpiewny-taneczny film
zdobytowy efektowną ręką w naturalnych plastycznych kolorach

w rolach głównych **BESIE LOVE, ANITA PAGE I CHARLES KING**

Działalność Kasy Chorych w Ostrowi-Mazowieckiej

Omawiając na łamach „Głosu Obywatela” działalność poszczególnych kas chorych w województwie białostockim, z kolei przystępujemy do przedstawienia krótkich charakterystycznych danych, dotyczących Kasy w Ostrowi-Mazowieckiej.

Kasa Chorych w Ostrowi Mazowieckiej została powołana do życia w dniu 1-go lutego 1926 r. Jak zwykle w początkach organizacyjnych Kasa miała do pokonania wiele trudności i kto wie, jak wybrnęłaby z nich, gdyby nie to, że szczęśliwym trafem komisarzem rządowym został mianowany dr. Szaykowski, który teren powiatu Ostrowi-Mazowieckiej znał szczególnie dobrze z czasów poprzedniej tam swojej pracy społecznej.

Nie mając odpowiednich pomieszczeń, ambulatorja Kasy zainstalowano w wyjątkowych budynkach, które nyletko że były za ciasne i niedostosowane do najprymitywniejszych nawet wymogów higieny, ale nadto czynsz dzierżawny był tak wysoki, że opłacało się przystąpić do budowy własnego gmachu. Praca poszła szybko i już w dniu 1 listopada 1928 r. ambulatorja Kasy znalazły się we własnym, ładnym, jedno-piętrowym gmachu w stylu kurpiowskim, projektowanemu przez arch. Macure, a wybudowanym kosztem ponad 100.000 zł.

Nowoczesne wewnętrzne urządzenie gmachu całkowicie odpowiada celowi; dół zajmują ambulatorja, gabinety przyjęć lekarskich i apteka. Na górze znajdują się mieszkania prywatne personelu administracyjnego, w przyszłości zaś, w razie rozszerzenia Kasy, mogą być użyte na inne potrzebne cele.

Rozwój Kasy szedł w dość szybkim tempie, bo gdy w roku 1927 ilość ubezpieczonych wynosiła 1770, to już w r. 1929 — 2826 i liczba ich stale się zwiększa.

ków personelu lekarskiego z naczelnym lekarzem dr. Świdertkim na czele. Administracja Kasy, która ze względu na rozległość terenu jest dość trudna, kieruje zastępca komisarza, p. Leon Poterało.

Większość ubezpieczonych stanowią robotnicy przemysłu drzewnego i hutniczego, z których około 30 proc. mieszka poza siedzibami, czy to centrali Kasy czy też oddziałów, przez co w dużym stopniu zwiększają się koszty wizyt lekarskich, szcze gólnie do oblotnie chorych.

W ciągu tylko jednego roku 1929 lekarze Kasy udziлили 1728 porad oblotnie chorym i 25.520 porad i zabiegów ambulatoryjnych. Cyfry te najdobitniej świadczą o sprawnej działalności i zaufaniu, jakim cieszy się Kasa Chorych wśród ubezpieczonych.

Pewnym hamulcem w rozwoju Kasy jest brak uświadomienia u pracodawców, którzy dopiero pod naciskiem ubezpieczających swoich robotników, nie rozumiejąc, że większa korzyść przynosi robotnik zdrowy i zadolowany, aniżeli taki, który, nie mając zapewnionej opieki lekarskiej dla siebie i swej rodziny, wrzynie wypadku choroby, popadnie w dług, co odbija się na jego stanie psychicznym, a tem samem na zdolności i wydajności pracy.

Ostatnio Kasa wspólnie z Towarzystwem Opieki Społecznej „Przystań” uruchomiła stację opieki nad matką i dzieckiem, jak również poradnię przeciwgruźliczą. Inwestycje dalsze zostały narazie wstrzymane, gdyż Kasa spłaca zobowiązania, zaciągnięte na budowę domu, który wybudowała tylko własnymi środkami bez żadnej pomocy z zewnątrz.

Poniżej podajemy zestawienie cyfrowe, które dobitnie ilustruje celową i rzetelną gospodarkę:

Rok	Składki członkowskie w złotych	Zasilki w złotych	Place lekarskie w złotych	Srodki lecznicze i aptecznicze w złotych	Koszty szpitalne w złotych	Nadwyżka bilansowa w złotych
1928	2305218516	21535	9,5 35936	24,8 36175	16,0 23535	10,5 16675
1929	2826231133	23678	9,8 59241	24,6 44555	18,5 23356	9,7 26631

Niezależnie od centrali w Ostrowi-Mazowieckiej Kasa, jako obejmująca swą działalnością cały teren powiatu, posiada oddziały w Komorowie, Długosiodle, Małkini, Zarębach-Kościełnych i w Dalekiem.

Poza innymi oddziałami lecznictwa na specjalną uwagę zasługuje uruchomienie w Ostrowi ośrodka okulistycznego, który prowadzi specjalista lekarz-okulista, cieszący się takim powodzeniem, że nawet ubezpieczeni sąsiednich kas korzystają z jego pomocy. Dobrymi rezultatami może poszczycić się również pracownia chemiczno-bakterjologiczna. Ogółem Kasa Chorych zatrudnia 15 pracowników.

Jak widzimy więc z wyżej przytoczonej tabelki, pomimo wzrostu liczby ubezpieczonych i stosunkowo niedużego wzrostu sum składek członkowskich, procent zasilków wzrósł o 0,3 proc., obniżyły się natomiast place lekarski o 0,2 proc., wzrosły wydatki na środki lecznicze i aptecznicze o 2,5 proc., nadwyżka bilansowa natomiast jest prawie żadna, gdyż tak, jak już wyżej wspomina liśmy, Kasa spłaca zobowiązania.

Gospodarka Kasy w Ostrowi Mazowieckiej może śmiało służyć za przykład dla innych kas.

OGŁOSZENIE PRZETARGU

Kasa Chorych w Wołkowysku ogłasza niniejszym przetarg publiczny na wykonanie robót instalacyjnych centralnego ogrzewania i kanalizacji w gmachu Kasy Chorych w Wołkowysku.

Oferety z dołączeniem wadium w wysokości 5 proc. oferowanej sumy należy wnieść najpóźniej 26 maja b. r. do godziny 12 w południe do Wydziału ogólnego Kasy Chorych w Białymstoku ul. Warszawska Nr. 1 w zapieczętowanych i zalakowanych kopertach, zaopatrzonych napisem:

„Oferata do przetargu na roboty instalacyjne centralnego ogrzewania i kanalizacji w gmachu Kasy Chorych w Wołkowysku”.

Publiczne otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godzinie 13-tej. Kasa Chorych w Wołkowysku zastrzega sobie prawo wyboru oferenta”.

Kosztyrzys bez cen (ślepe) otrzymać można w Wydziale ogólnym Kasy Chorych w Białymstoku za opłatą 10 złotych.

Oferenci są związani swymi ofertami do dnia 20 czerwca 1930 r.

KOMISARZ RZĄDOWY:

Dr. SZAYKOWSKI

Dziś Tydzień Dziecka

KAŻDY GENTLEMAN UBIERA SIĘ w nagrodzonej na wielu wystawach światowych

ZAKŁADZIE KRAWIECKIM **M. Malinowskiego** BIAŁYSTOK, LIPOWA 16.

Wykonuje: fraki, ubrania wizytowe, wieczorowe, wojskowe, palta, płaszczki letnie i t. p.

Wybór materiałów na miejscu **na raty** Wykwalifikowany krojczy

Kino „Polonia”

Od piątku 23 do niedzieli 25 maja r. b

Tylko 3 dni

Poraz pierwszy w Białymstoku

PAT I PATACHON

ŚRÓD LUDOŻERCÓW

Królowie humoru!

Śmiech do łez!

Najnowszy film z Pat i Patachonem!

Takiego programu w Białymstoku jeszcze nie było!

To co każdy zobaczyć musi!

Niema takiego widza któryby się na tym obraził nie śmiał.

Nadzwyczajny nadprogram

— ? —

Dr. J. WALEWSKI

ChOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE I MOCZOPŁOWE
Przyjmuję rano i od 4-8 w. Kobiety 4-5 pp. W niedzielę i święta od 4-6 pp. ul. Sienkiewicza 14 m. 3 Telefon 9-49

DOKTÓR M. KANEL

ChOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE I WŁOSÓW.
Przyjm. od 9-1 i od 5-8. (Kob. od 4-5). Białystok, Sienkiewicza 37. telef. 5-95.

„MODERN”

DZIS

Początek: 630, 830 i 1020 CENY OD 150

Bezkonkurencyjny dźwiękowy, śpiewno-mówiony film

ZAKŁĘTA RZEKA

Dramat dwójga serc kochających

Mistrz pieśni

Ryszard BARTHELMES — Betty TOMPSON

Słynna tragiczka

śpiewy solowe — orkiestra więźniów

NAD PROGRAM

Koncert słynnej śpiewaczki IZY KREMER

OWADZE GOSPODYNI!

Najlepiej zabezpieczyć na lato futra i inne ubrania od moili, wypróbowany oryginalny proszek japoński „KATOL”, nie mający przykrego jak „naftalina” woni. Kufrzy lub szafy z przechowywanym ubraniem należy szczególnie zamykać dla uniknięcia dopływu powietrza.

„KATOL” nie pozostawia plam, nieszkodliwy dla zdrowia, i radykalnie tępi muchy, pchły, wszy, pluskwy, prusaki, karaluchy, komary, muszki na kwiatkach pokojowych, mrówki i wszelkie robactwo.

Żądać we wszystkich składach aptecznych i aptekach. Przedstawiciel „Katolu” H. Wojtkiewicz Wilno, ul. Kalwaryjska 21. Skład w Białymstoku I. Pekar ul. Zamieńska Nr. 1.